

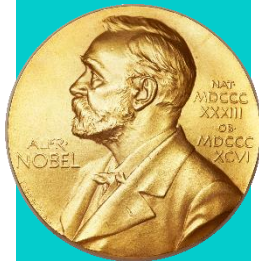

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

Серія «Лауреати літературних премій»

Ольга Токарчук

Лауреат
Нобелівської
премії-2018

Бібліографічний
СПИСОК

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Відділ наукової інформації та бібліографії**

Серія: Лауреати літературних премій

Ольга Токарчук
Лауреат Нобелівської премії-2018

Бібліографічний список

Запоріжжя
2019

УДК 016:821.162.1
Т51

Т51 **Ольга Токарчук – лауреат Нобелівської премії–2018** :
бібліогр. список / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР, Від. наук. інформації та
бібліографії ; [уклад. М. Маслова]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ],
2019. – 24 с. – (Лауреати літературних премій).

© Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека, 2019.
© М. Маслова, укладання, 2019.

*Життя прекрасне, які б
жахливі речі про нього не розказували.*

Ольга Токарчук

Ольга Токарчук – одна із найпопулярніших та титулованих літераторів сучасної Польщі, лауреат Нобелівської премії з літератури-2018. Народилася 29 січня 1962 року у невеликому польському містечку Сулехув Любуського воєводства. Мати – вчителька польської мови й літератури, батько – бібліотекар. Має українські корені. Згодом з батьками переїхала до Кетша, де закінчила загальноосвітній лицей ім. Норвіда. Довгий час мешкала в Краянові біля Нової Руди, у Судетах. Краєвиди й культуру цих околиць змальовано в кількох її творах. Зараз проживає у Вроцлаві.

За освітою – психологиня з дипломом Варшавського університету. У студентські роки як волонтерка опікувалась психічно хворими. Після закінчення вишу деякий час працювала психотерапевтом у клініці. Коли ж письменництво принесло визнання, покинула роботу і повністю присвятила себе літературі [47, с. 54].

Читає лекції з написання прози у декількох університетах, у т. ч. Ягеллонському (Кракові) та Опольському. Членкиня Партії зелених та редколегії журналу «Політична критика». Виступає співавтором Фестивалю оповідання, під час якого автори коротких літературних форм з Польщі та закордону представляють свої твори.

Ольга як письменниця – публічна постать, її слова та думки мають значення, їх поширює багато людей, вони стають зброєю в політичних сутичках, та й вона буває в тих сутичках стороною, а інколи навіть жертвою [56, с. 66].

Дебютувала у 1979 році на сторінках журналу «Навпростець» – часописі скаутів, де під псевдонімом «Наташа Бородіна» опублікувала перші оповідання. Потім написала історичний роман «Подорож людей Книги» (1993), відзначений премією «Польського товариства книговидавців».

«Подорож людей Книги» – це роман-алегорія, написаний фактурно й «предметно», з тією рівновагою поетики й психологічності, яка потрібна, аби осучаснити й поживити цей доволі схематичний та архаїчний жанр. В основі сюжету роману – подорож Маркіза, члена таємного братства містиків, алхіміків і астрологів, який пускається у пошуки величної Книги – їхнього «священного писання». Його випадковими супутниками у ризикованій мандрівці стають куртизанка Вероніка та молодий глухонімиий візник Гош. Подорож мальовничої трійки у своїй ідеї цілком відповідає духові Нового Часу. Вона виразно телеологічна¹ й прагматична, а її завершення має бути врочистим і переломним – адже Книга силою своєї святості повертає назад скорботний хід людських доль. Підготовка ж до мандрівки цілком відповідає солідній меті. Сумірним із нею є й стиль викладу: послідовний і детальний. Наративний механізм твору чітко відраховує час до неухильної фінальної події [69].

У 1995 році виходить роман «Е. Е.» про дівчинку із польсько-німецької родини, яка раптом набуває паранормальних здібностей – дара медіума, а потім так само раптово їх утрачає.²

Світову славу письменниці здобула третім романом «Правік та інші часи» (1996), який одразу завоював прихильність критиків та читачів. Літературознавці назвали творчість Ольги Токарчук, як зрозумілу для людей навіть із невеликим читацьким досвідом та здатну задовольнити найвибагливіші естетичні смаки. Популярність роману підтвердили численні перевидання, а також премія читацьких симпатій найпрестижнішої в Польщі літературної нагороди «Ніке» (1997). Згодом роман увійшов до шкільної програми.

«Правік та інші часи» – це оповідь про невеличке, на кілька хат, село, про його жителів та їхніх ангелів, про його тварин і природу, а разом із тим – про цілий світ, бо Правік можна вважати моделлю Всесвіту. Опис села, що відкриває книжку,

¹ Телеологія – вчення, згідно з яким уся історія світу є здійсненням наперед визначеної Богом мети, й усе в розвитку природи та суспільства доцільне.

² В основу роману покладено докторську дисертацію Карла Юнга про Ерну Ельцнер – жінку із даром медіума.

дуже нагадує опис Раю, проте Рай Правіку вже знає страждання і біль, розлуку і заздрість, старість і смерть. Жителі села живуть надзвичайно повним життям: вони зазнають усіх радощів дитинства з його дивовижними відкриттями, постають перед виборами молодості, створюють власні родини і в муках народжують дітей, по-різному будують свою зрілість і по-різному зустрічають смерть. Долі людей, котрі разом мешкають у селі, складають дивовижну повноту екзистенції, що не потребує для свого вияву ні іншого місця, ні часу. недаремно одна з героїнь твору вірить, що поза межами Правіку не існує нічого, і чужинці, що приходять з інших місць, і вихід в інші простори – лише ілюзія.

А втім, Правік перебуває не лише в міфологічному хронотопі. Через це село, що розташоване недалеко від Кракова, проходить ціле двадцять століття з його двома війнами і змінами державної влади [54, с. 318].

Якщо в «Правіку та інших часах» йдеться, насамперед, про творення світу, спорудження дому, то в «Домі денному, домі нічному» (1998) домінує освоєння чужого простору. Це частково викликано вибором місця дії. Герої твору мешкають поблизу Нової Руди, себто на так званих Повернутих Землях. Привезені «з-за Бугу» одразу після війни переселенці борються з новим простором, з чужим порядком і чужою мовою. Вирвані з рідного, вони опиняються віч-на-віч із землею, якої вони не знають, не розуміють і якій не довіряють [46, с. 209].

«Дім денний, дім нічний» – це незвичайний роман. Його структуру можна було би порівняти з пазлами: нотатки, оповідання, сні і рецепти, усі під своїми заголовками, – як кубики, що стикаються в різних площинах, у різних вимірах і під різним кутом. Книгу можна читати по-різному: від початку до кінця або тільки уривками, хаотично або стежачи за обраною сюжетною лінією. Але завжди залишиться почуття невтамованого голоду, бо ця книжка – не з тих, які закінчуються. Кожну сюжетну лінію можна ще продовжувати, у будь-який бік, додавати власні історії, власні сні [45, с. 199]. Тобто можна говорити про верховну роль творення (проекції) багатьох візій

власного «я» в місця, простори і навіть інші тіла. Важливо, що буття подане як одне ціле шляхом кумуляції детально описаних фрагментарних історій. Читач має враження «протікання» романної фікції в його життя і, може, навіть замислюється, чи він не живе в «матриці» [46, с. 215].

Оповідання, вміщені у збірку «Гра на багатьох барабанчиках» (2001), характеризуються зображенням виняткових ситуацій та місць подій з нереалістичними елементами в зображенні персонажів. У своїх творах авторка застосовує підхід, який базується, з одного боку, на використанні ігрового принципу та, з іншого, – на описі граничних психічних станів особистості, які призводять до амбівалентності³, розщеплення, а то й множинності людського «Я». Професійна освіта та досвід Ольги Токарчук знайшли втілення у творчості. Так, пізнавальною ознакою її персонажів є майстерно виписаний внутрішній світ із виразним психоемоційним станом. Нерідко письменниця настільки заглиблюється у процеси свідомості свого героя і намагається зробити їх видимими для читача, що вдається до побудови внутрішнього діалогу через розкол його «Я», який в медицині вважається дисоціативним розладом ідентичності [42, с. 86].

Наступна книга оповідань письменниці – «Останні історії» (2004). Кожна з десяти представлених історій: чи то події на Волині за часів шведської навали, чи у сучасній Швейцарії, чи у далекій Азії, або у зовсім придуманих місцях, – вікно у потойбічний світ. Герой оповідання «Пасажир» все дитинство боїться фігури, яка виникає уночі біля його вікна. Лікар із «Зелених дітей» дізнається про феномен: на Крайній Півночі діти народжуються з домішкою рослин, які несуть загрозу суспільству... Чудернацькі оповідання, які відкривають зовсім інший вимір і поволі змінюють сприйняття реального світу [36, с. 15].

³ Одночасна наявність двох протилежних почуттів, бажань.

Серед багатьох титулованих романів Ольги Токарчук «Бігуни» (2007)⁴ – мабуть, самий відомий. У Польщі твір оцінили присудженням топ-премії «Ніке» у 2008 році. За формою «Бігуни» – дорожні нотатки. Але не прямі, а ніби відбиті в анфіладі дзеркал-спогадів мандрівників (пасажирів). Та всі разом ті скалки подорожніх вражень, щоденникові нотатки авторки-мандрівниці зрештою збігаються.

Та й сама подорож у «Бігунах» мало нагадує туристичні рефлексії – письменницю цікавить не місцина, а пригоди людського духу в нових декораціях. Географічна точка для Ольги Токарчук – за всієї уваги до екзотики – лише умовність, щось на кшталт шахової клітинки. Тому для неї карта цікавіша, ніж територія. Але відбиває вона все ж таки реальні подорожні враження персонажів, які збагнули, що «зміни шляхетніші за нерух». Причому зміни – самодостатні, бо безцільні. «Нестабільний рух без мети й передбачуваного кінця» – зауважує перекладач «Бігунів» Остап Сливинський. Авторка навіть винайшла інструмент діагностики тих наднормальних станів – «топографічний психоаналіз».

Найкоротша ознака художнього ексклюзиву Ольги Токарчук – ігри з Часом. «Бігуни» – багаторівневий квест: реальна мандрівка, блукання картою і, нарешті, – «дозволити собі наснитися, ось навщо потрібні подорожі». Сон як можливість вийти за межі часу. Персонажі письменниці насмілюються здійснювати бажання. Вони пускаються у мандри. Шукають за місцем, що є паузою в часі. Аж поки стають «упевнені у собі, ніби жили уві сні» [61, с. 230-232].

Перше знайомство українських читачів із творчістю польської письменниці відбулося у 2004 році, який було оголошено роком Польщі в Україні. За фінансування польської сторони з'явився переклад роману «Правік та інші часи», а згодом побачили світ українською й інші твори, серед яких роман «Веди

⁴ Назва походить від єретичної секти російських старовірів – бігунів, яка існувала у XVIII-XIX століттях. Вони вірили, що втекти від спокус диявола можна, весь час перебуваючи в русі (довше доби не залишалися на одному місці).

свій плуг понад кістками мертвих» (2009) – своєрідна детективна драма.

Дія відбувається у невеличкому, лише на вісім будинків, глухому дачному поселенні. Взимку там постійно мешкають тільки троє пенсіонерів: Браконьєр, Син прокурора та Вчителька. Декорації – майже як у відомому творі Дюрренматта⁵: сніг, що ізолював від зовнішнього світу кількох підозрюваних у вбивстві. Але письменницю цікавить не так, хто вбив (хоч розгадка традиційно замаскована аж до останніх сторінок роману), як реакції фігурантів на обставини і гадані мотиви злочинів – згідно шкали життєвих цінностей кожного. А розкриваються персонажі під тиском кримінальних обставин геть несподівано, аж до міркувань на зразок «якою доброю може бути смерть, справедливою, неначе дезінфекційний засіб» [61, с. 228].

Незабаром виходить в українському перекладі Остапа Сливинського роман О. Токарчук «Книги Якова», присвячений єврейському розкольнику XVIII століття Якову Франку. Над книгою вона працювала шість років. Письменниця якось зазначила, що на прикладі цієї історії можна простежити механізми забування, «усування» історичної та знищення певної колективної пам'яті. Якуба Франка не хотіли пам'ятати ортодоксальні євреї, оскільки вважали його зрадником, поляки – тому, що він був євреєм, прийдешні покоління – оскільки вони асимілювалися. Це було ніби потрібне забуття [88, с. 9].

Значна частина дії твору розгортається на Поділлі – колишній польсько-турецькій межі. Після публікації «Книг Якова» у Польщі вибухнув скандал. В одному з інтерв'ю авторка сказала, що вважає Річ Посполиту колоніальною державою з характерним класово-етнічним розподілом, через що стала мішенню правих радикалів [68, с. 24].

Тож особлива цінність роману в тому, що Ольга Токарчук бачить увесь спектр дійсності, а не обраний відрізок, із якого усунули те, що не відповідає певному канону національної

⁵ Фридрих Райнхольд Дюрренматт (1921-1990) – швейцарський прозаїк, працював у детективному жанрі.

історичної пам'яті. Вона зуміла увібрати в себе досвіди різних сторін і тепер є тим, хто будує мости-діалоги між різними, часто закритими, сприйняттями світу [88, с. 9]. За словами самої письменниці, «Книги Якова» – твір про зіткнення культур, де одна намагається витіснити іншу, викриття джерела ненависті.

Перекладач Остап Сливинський відзначає, що роман найбільше з-поміж інших творів письменниці стосується України, наших галицьких і подільських земель. Вона навіть кілька разів разом із чоловіком приїздила в Україну, щоб відвідати місця, де відбувається дія роману [67].

Роман побачив світ у 2014 році та наступного отримав премію «Ніке». Твір потрапив до багатьох книжкових рейтингів країни. Так, журнал Newsweek Polska назвав його «першим польським романом, який вписується у світовий ренесанс великої історичної епіки», та розмістив серед 10 книг року.

Твори письменниці перекладені більш ніж 27 мовами світу. За деякими були поставлені вистави: «Номери», «Скарб», «Е. Е.», «Борошняна юшка», «Арія Diva», а роман «Веди свій плуг понад кістками мертвих» – екранізований у 2016 році під назвою «Слід звіра» (отримав нагороду – «Срібного ведмедя» на Берлінському кінофестивалі).

З моменту виходу у 1993-му році першого роману та дотепер Ольга Токарчук неодноразово отримувала локальні та світові премії, серед яких: премія Польського товариства книговидавців, нагороди Фундації ім. Костельських (1997), ім. Владислава Реймонта (1999) та «Ніке» (2008, 2015), закордонний «Паспорт» журналу «Політика», міжнародні нагороди Vilenica (2013) та самоврядування Стокгольма (2017) тощо. У 2018 році виборола міжнародну Букерівську премію за роман «Бігуни». Письменниця стала першою в історії польською авторкою, творчість якої була відзначена цією нагородою (призовий фонд розділила з автором англійського перекладу своєї книги) [47, с. 54]. За свою суспільну діяльність в галузі культури теж має низку почесних відзнак та нагород.

А 10 жовтня 2019 року Шведська королівська академія наук оголосила імена відразу двох лауреатів Нобелівської премії з

літератури, оскільки у 2018 році ця премія не присуджувалася через пов'язаний з одним із членів Нобелівського комітету скандал. Тож Нобелівський комітет назвав лауреатом літературного «Нобеля» за 2018 рік польську письменницю Ольгу Токарчук «за оповідну уяву, яка з енциклопедичною пристрасстю представляє перетини меж як форми життя» [31, с. 5]. Ліва британська газета The Guardian у назві статті оголосила: «Ольга Токарчук: феміністка з дредами отримала заслужену Нобелівську премію» [56, с. 66].

ТВОРИ

1. Бегуны : роман / Ольга Токарчук ; предисл. Э. Худобы ; пер. с пол. И. Адельгейм. – М. : Новое лит. обозрение, 2010. – 404 с.
2. Бігуни : роман / Ольга Токарчук ; [пер. з пол. О. Сливинського]. – К. : КЕТС, 2013. – 416 с. – (Карта світу).*
3. Бігуни : роман / Ольга Токарчук ; [пер. з пол. О. Сливинського]. – Харків : Фоліо, 2011. – 414 с. – (Карта світу).
4. Бігуни : роман / Ольга Токарчук. – Харків : Бібколектор, 2012. – 414 с.
5. Веди свій плуг понад кістками мертвих : роман / Ольга Токарчук ; пер. з пол. Божени Антоняк. – Львів : Урбіно, 2011. – 234 с.
6. Гра на багатьох барабанчиках : 19 оповідань / Ольга Токарчук ; пер. з пол. Віктор Дмитрук. – Львів : Літопис, 2004. – 312 с. – (Література сусідів).*
7. Диковинные истории / Ольга Токарчук ; пер. с пол. И. Адельгейм. – М. : ЭКСМО, 2019. – 288 с.
8. Дом дневной, дом ночной / Ольга Токарчук ; пер. с пол. Ольга Катречко. – М. : АСТ, 2005. – 320 с.
9. Игра на разных барабанах / Ольга Токарчук ; предисл. М. Витковского. – М. : Новое лит. обозрение, 2006. – 376 с.
10. Мандрівка людей книги / Ольга Токарчук ; пер. з пол. Н. Бічуя. – Львів : Літопис, 2004. – 176 с. – (Література сусідів).*
11. Останні історії : [роман] / Ольга Токарчук ; пер. з пол. Ярина Сенчишин. – Львів : Літопис, 2007. – 220, [1] с.
12. Останні історії : (уривки) / Ольга Токарчук ; пер. Наталки Сняданко // Потяг до Польщі. Спецрейс : [проза] / голов. ред. Ю. Андрухович. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – С. 145-158.*
13. Последние истории : роман / Ольга Токарчук ; предисл. А. Вольны-Хамкало ; пер. с пол. И. Адельгейм. – М. : Новое лит. обозрение, 2006. – 240 с.

14. Правек и другие времена / Ольга Токарчук ; послесл. П. Чаплинского ; пер. с пол. Т. Изотовой. – М. : Новое лит. обозрение, 2004. – 336 с.
15. Правік та інші часи : [роман] / Ольга Токарчук ; [пер. з пол. В. Дмитрук]. – Львів : Кальварія, [2004]. – 224 с.*
16. Путь людей книги / Ольга Токарчук ; пер. с пол. К. Я. Старосельской. – М. : АСТ, 2002. – 240 с.

* * *

17. Веди свій плуг понад кістками мертвих : уривок з роману / Ольга Токарчук ; з пол. пер. Божена Антоняк // Кур'єр Кривбасу. – 2011. – № 254/255. – С. 108-141.*
18. Журек : рассказ / Ольга Токарчук ; пер. Ольги Катречко // Новая Польша. – 2006. – № 11. – С. 47-52.*
19. Последние истории : роман / Ольга Токарчук ; пер. Ирины Адельгейм // Иностран. лит. – 2006. – № 8. – С. 3-122.*
20. Правік та інші часи : роман / Ольга Токарчук ; пер. Ігор Пізнюк // Всесвіт. – 2003. – № 1/2. – С. 3-52 ; № 3/4. – С. 42-98.*
21. Професор Ендрюс в Варшаві / Ольга Токарчук ; пер. з пол. Ігорь Пізнюк // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 147. – С. 193-200.
22. То була брехня, хай навіть гарна і зворушлива : [розділ «Серце Шопена» з роману «Бігуни»] / Ольга Токарчук // Країна. – 2019. – № 41. – С. 26-29.*
23. Transfugium : [рассказ] / Ольга Токарчук ; пер. Ольги Лободзинской // Новая Польша. – 2018. – № 7/8. – С. 93-101.*
24. Форель у мигдалі : [реальність худож. творів і реалії життя] / Ольга Токарчук ; з пол. пер. М. Кіяновська] // Кур'єр Кривбасу. – 2005. – № 188. – С. 217-221.*
25. Че Гевара / Ольга Токарчук ; пер. Марины Курганской. Персонаж / Ольга Токарчук ; пер. Ирины Адельгейм // Новая Польша. – 2005. – № 7/8. – С. 66-78.*
26. Шафа. Deus ex. Номери : оповідання / Ольга Токарчук ; пер. Ігорь Пізнюк // Всесвіт. – 2001. – № 5/6. – С. 94-109.

27. Якубовы книги : (отрывки из кн.) / Ольга Токарчук ; пер. Ольги Лободзинской // Новая Польша. – 2015. – № 11. – С. 36-46.*

ЛІТЕРАТУРА ПРО ТВОРЧІСТЬ

28. Адельгейм И. Е. «Мы все умрем и должны к этому подготовиться...». Страх смерти и художественная аутопсихотерапия в польской прозе 2000-х гг. [Электронный ресурс] : [в т. ч. упоминается роман О. Токарчук «Последние истории»] / Ирина Евгеньевна Адельгейм // Славян. альм. – 2016. – № 1/2. – С. 292-306. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/my-vse-umrem-i-dolzhny-k-etomu-podgotovitsya-strah-smerti-i-hudozhestvennaya-avtopsihoterapiya-v-polskoy-proze-2000-h-gg> (дата обращения: 15.10.2019).
29. Адельгейм И. Классик в прочтении современного прозаика: инициация героя или инициация читателя? : [интерпретация романа «Кукла» Б. Пруса как романа инициации в книге Ольги Токарчук «Кукла и жемчужина»] // Творчество Болеслава Пруса и его связи с русской культурой. – М., 2008. – С. 109-117.
30. Ананьева Н. Е. Категория «начало» в русском и других славянских языках [Электронный ресурс] : [в т. ч. упоминается творчество О. Токарчук] // Славян. альм. – 2012. – № 2011. – С. 468-479. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/kategoriya-nachalo-v-russkom-i-drugih-slavyanskih-yazykah> (дата обращения: 16.10.2019).
31. Боровський О. Подвійна радість стала. Нобелівський комітет оголосив лауреатів з літератури за два роки : [за 2018 р. – О. Токарчук та за 2019 р. – П. Гандке] // Україна молода. – 2019. – 11-12 жовт. (№ 114). – С. 5.*
32. Брега Л. О. Гендерна природа психологізму у творах О. Забужко та О. Токарчук : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук : [спец.] 10.01.05 – порівняльне

- літературознавство / Брега Людмила Олександрівна ; МОН України, Берд. держ. пед. ун-т. – Бердянськ, 2016. – 20 с.*
33. Брега Л. Про сни Токарчук і реальність Забужко // Слово і час. – 2017. – № 1. – С. 104-105. – Бібліогр.: 5 назв.* – Відомості доступні також в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2017_1_15
34. Брега Л. О. Хронотоп дороги (мандрівки) в системі просторових координат буття героїні (у творах О. Токарчук) [Електронний ресурс] // Zbiór raportów naukowych. «Nauka dziś: teoria, metodologia, praktyka, problematyka». – Warszawa, 2014. – С. 42-47. – Режим доступу: http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/file/scientific_conference_31/zbornik_nauchnih_dokladov_Sopot_31_5.pdf#page=41 (дата звернення: 22.11.2019).
35. Галета О. Антропос, топос, тропос, чи Народження антропологічного роману? [Електронний ресурс] : [про кн. Ольги Токарчук «Веди свій плуг»] / Олена Галета // ЛітАкцент : сайт. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2011/10/20/antropos-topos-tropos-chy-narodzhennja-antropolohichnoho-romanu/> (дата звернення: 22.11.2019).
36. Грабовский А. Необычная Нобелевка: два лауреата и глобализация : [О. Токарчук и П. Хандке] // КП в Украине. – 2019. – 11 окт. (№ 156). – С. 15.*
37. Дроздовський Д. Місто Ур Ольги Токарчук // Слово Просвіти. – 2009. – 24 верес. (№ 38).*
38. Ерман Г. Ольга Токарчук, нобелівська лауреатка: хто вона і як пов'язана з Україною [Електронний ресурс] / Георгій Ерман // BBC News Україна : сайт. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50000291> (дата звернення: 22.11.2019).
39. Завгородняя Г. Ю. Дом-космос-тело: мифопоэтика славянской прозы 1990-х гг. (О. Токарчук и Г. Петрович) [Электронный ресурс] // Вестн. славян. культур. – 2018. – Т. 49, № 3. – Режим доступа:

<https://cyberleninka.ru/article/n/dom-kosmos-telo-mifopoetika-slavyanskoy-prozy-1990-h-gg-o-tokarchuk-i-g-petrovich> (дата звернення: 22.11.2019).

40. Іванов М. Нобелівська премія: кінець навігації : [погляд на останні рішення нобелівського комітету, у т. ч. цьогорічних лауреатів Ольгу Токарчук та Петера Гандке] / Микола Іванов // Літ. Україна. – 2019. – 26 жовт. (№ 39/40). – С. 23.*
41. Кабачій Р. Людина пограниччя [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою Токарчук] / Роман Кабачій // Тиждень UA : сайт. – Режим доступу: <https://tyzhden.ua/Publication/2109> (дата звернення: 22.11.2019).
42. Калинюшко О. А. Амбівалентний герой у збірці оповідань Ольги Токарчук «Гра на багатьох барабанчиках» [Електронний ресурс] // Scripta manent : молод. наук. вісн. Ін-ту філології та журналістики. – 2014. – С. 86-88. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/153582924.pdf> (дата звернення: 22.11.2019).
43. Калинюшко О. А. Жанрові модифікації Травелогу в романі Ольги Токарчук «Бігуни» [Електронний ресурс] / О. А. Калинюшко // Молодий вчений. – 2014. – № 6 (2). – С. 88-92. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_6\(2\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_6(2)_26) (дата звернення: 22.11.2019).
44. Калинюшко О. Роман О. Токарчук «Бігуни»: час і подорож в інформаційному суспільстві [Електронний ресурс] // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень. – Т. 3: Мовознавство та літературознавство. – С. 130-133. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/153582925.pdf> (дата звернення: 22.11.2019).
45. Камінська А. День, ніч та інші простори : [про творчість Ольги Токарчук] // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 178. – С. 199-200.*
46. Камінська А. Створити й описати світ : [про творчість Ольги Токарчук] / [з пол.] пер. А. Поритко // Кур'єр Кривбасу. – 2005. – № 188. – С. 204-216.*

47. Крикуненко І. Нобелівське читання : [в т. ч. лауреат Нобел. премії-2018 Ольга Токарчук] // Нове время. – 2019. – № 38. – С. 54-56.*
48. Кропивко І. В. Антропологічні аспекти інтерпретації модерністських і постмодерністських текстів (на матеріалі творів В. Підмогильного, М. Кідрука, М. Вітковського, О. Токарчук) : [Електронний ресурс] // Таїни художнього тексту (проблеми поетики художнього тексту) : зб. наук. пр. / МОН України, Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара ; [редкол. : Н. І. Заверталюк (наук. ред.) та ін]. – Дніпро : Ліра, 2016. – Вип. 19. – С. 27-35. – Режим доступу: <http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1532/1/%D0%94%D0%BD%D0%B5%D0%BF%D1%80%202016.pdf#page=27> (дата звернення: 22.11.2019).
49. Крупка М. А. Досвід втрати Батьківщини у художньому освоєнні сучасної польської літератури (на прикладі роману Ольги Токарчук «Останні історії») // Наук. зап. [Нац. ун-ту «Остроз. акад.».]. Серія філол. – 2010. – Вип. 15. – С. 162-169. – Відомості доступні також з Інтернету: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2010_15_28 (дата звернення: 22.11.2019).
50. Куліш М. Концепт «дому» в українській та світовій літературі: екзистенційний та соціокультурний аспекти (за текстами О. Токарчук і Т. Прохаська) [Електронний ресурс] / Марія Куліш, Іван Чорний // Наук. вісн. Чернів. ун-ту : зб. наук. пр. – Чернівці : ЧНУ, 2010. – Вип. 504/505: Філософія. – С. 190-195. – Режим доступу: <http://www.philosophy.chnu.edu.ua/res/philosophy/V.%20504-505.pdf#page=190> (дата звернення: 22.11.2019).
51. Лавринович Л. Художня інтерпретація ідеї часопростору в романі О. Токарчука «Prawiek i inne czasy» [Електронний ресурс] // Наук. зап. [Нац. ун-ту «Остроз. акад.».]. Серія філол. – 2012. – Вип. 28. – С. 128-149. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2012_28_15 (дата звернення: 22.11.2019).

52. Лауреатом Букеровської премії стала Ольга Токарчук // Укр. літ. газ. – 2018. – 1 черв. (№ 11). – С. 17.*
53. Малетич Н. Ювілейне прочитання Ольги Токарчук [Електронний ресурс] : [про роман «Веди свій плуг»] / Наталка Малетич // Zaxid.net : сайт. – Режим доступу: https://zaxid.net/yuvilejne_prochitannya_olgi_tokarchuk_n1248348 (дата звернення: 22.11.2019).
54. Мужановська А. Неймовірний світ Ольги Токарчук [Електронний ресурс] // Дух і літера. – 2008. – № 20. – С. 318-319. – Рец. на кн.: Правік та інші часи / Ольга Токарчук ; пер. Віктора Дмитрука. – Львів : Кальварія, 2004. – 217 с. – Режим доступу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4950/Muzhanovska_neimovirnyi_svit_olhy.pdf?sequence=1 (дата звернення: 22.11.2019).
55. Неборак В. Ольга Токарчук, якої нам бракує [Електронний ресурс] : [про кн. Ольги Токарчук «Веди свій плуг»] / Віктор Неборак // Молодий Буковинець : інформ. портал. – Режим доступу: <https://molbuk.ua/vnomer/kultura/37075-olga-tokarchuk-jakoyi-nam-brakuye.html> (дата звернення: 22.11.2019).
56. Онух. Breaking News : [про Нобелів. лауреатку-2018 Ольгу Токарчук] // Укр. тиждень. – 2019. – 18-24 жовт. (№ 42). – С. 66.*
57. Остапчук В. Простір провінції та простори душі в оповіданні О. Токарчук «Тансерка» («Танцюристка»): до проблеми самореалізації [Електронний ресурс] / В. Остапчук // Султанівські читання. – 2015. – Вип. 4. – С. 120-127. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/culs_2015_4_14 (дата звернення: 22.11.2019).
58. Панченко В. Ольга Токарчук в українському сприйнятті // Укр. тиждень. – 2019. – 18-24 жовт. (№ 42). – С. 63.*
59. Родик К. «Вісімку трэф розстріляли» : [про роман Ольги Токарчук «Правік та інші часи»] // Український BEST : міні-

- енциклопедія книж. року / упоряд.: К. Родик, Т. Щербаченко. – К. : Книжник-review, 2005. – С. 72-76.*
60. Родик К. Детектив під знаком Нептуна / Костянтин Родик // Україна молода. – 2011. – 27 квіт. (№ 70). – С. 11. – Рец. на кн.: Веди свій плуг понад кістками мертвих : роман / Ольга Токарчук ; пер. з пол. Божени Антоняк. – Львів : Урбіно, 2011. – 234 с.*
61. Родик К. Ольга Токарчук : ігри з часом / Костянтин Родик // Всесвіт. – 2017. – № 5/6. – С. 225-232. – Бібліогр.: с. 232.*
62. Родик К. Час на паузі. Квест-мандри Ольги Токарчук : [про роман «Бігуни» Ольги Токарчук] // Україна молода. – 2017. – 5 квіт. (№ 42). – С. 11.*
63. Свято Р. Ольга Токарчук. «Бігуни» [Електронний ресурс] : [рец.] / Роксоляна Свято // Критика. Міжнародний огляд книжок та ідей : сайт. – Режим доступу: <https://krytyka.com/ua/reviews/bihuny> (дата звернення: 22.11.2019).
64. Сенчишин Я. Ружевич і Токарчук: старі й нові історії : [про кн. Тадеуша Ружевича «Смерть у старих декораціях» та роман Ольги Токарчук «Останні історії»: розмова з пер. Яриною Сенчишин] // Літ. Україна. – 2007. – 13 груд. (№ 45). – С. 4.*
65. Синица Н. А. Образи християнських служителів культу в славянських народних названнях рослин [Електронний ресурс] : [в т. ч. упоминається роман О. Токарчук «Правик»] // Acta Linguistica Petropolitana. Тр. ин-та лингвист. исслед. – 2017. – № 2. – С. 239-255. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/obrazy-hristianskih-sluzhiteley-kulta-v-slavyanskih-narodnyh-nazvaniyah-rasteniy> (дата обращения: 16.10.2019).
66. Сливинський О. Між паломництвом і втечею: подорож у романах Ольги Токарчук / О. Сливинський // Літакцент : альманах. – К. : Темпора, 2010. – Вип. 2 (4). – С. 557–560.*
67. Сливинський О. «Наступний роман Токарчук найбільше стосується України» [Електронний ресурс] : [пер. Остап

- Сливинський про кн. Ольги Токарчук «Книги Якова» / ведуча Галина Бабій] // UA: Українське радіо : сайт. – Режим доступу: <http://ukr.radio/news.html?newsID=90958> (дата звернення: 22.11.2019).
68. Сливинський О. Ольга Токарчук майже не отримає негативних відгуків : [про найвідоміші твори Ольги Токарчук] / О. Сливинський // Країна. – 2019. – № 41. – С. 24-25.*
69. Сняданко Н. Творчість Ольги Токарчук: кілька крапок над «і». (Частина I) [Електронний ресурс] : [матеріали круглого стола] / Наталка Сняданко, Остап Сливинський, Роксана Харчук // ЛітАкцент : сайт. – Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20091203140511/http://litakcent.com/2009/09/28/tvorchist-olhy-tokarchuk-kilka-krapok-nad-i.html> (дата звернення: 22.11.2019).
70. Старикова Н. Н. Национальная идентичность славянских литератур в эпоху глобализации. Парадокс постмодернизма : [в т. ч. упоминается творчество О. Токарчук] // Славян. альм. – 2014. – № 1/2. – С. 22-23. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/natsionalnaya-identichnost-slavyanskih-literatur-v-epohu-globalizatsii-paradoks-postmodernizma> (дата обращения: 16.10.2019).
71. Тихомирова В. Я. О «немецком течении» в новейшей польской прозе : [в т. ч. упоминается творчество О. Токарчук] // Вестн. Моск. ун-та. Серия 19, Лингвистика и межкультурная коммуникация. – 2005. – № 2. – С. 76-82. – Сведения доступны также в интернете: <https://cyberleninka.ru/article/n/o-nemetskom-techenii-v-noveyshey-polskoy-proze> (дата обращения: 16.10.2019)
72. Ткачик Н. М. Міфопоетичний хронотоп як змістова категорія творів про історію роду [Електронний ресурс] : [у т. ч. згадується повість О. Токарчук «Правік та інші часи»] // Прикарпат. вісн. НТШ. Слово. – 2012. – № 2. – С. 223-229. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_n

[ame=PDF/Pvntsh_sl_2012_2_23.pdf](#) (дата звернення: 22.11.2019).

73. Токарчук О. «Аутсайдерам вплинути на владу складно» : [розмова з Ольгою Токарчук / спілкувалася Галина Вдовиченко] // Висок. Замок. – 2011. – 1-3 лип. – С. 8.
74. Токарчук О. «Дедалі менше людей вірить у безсмертя душі...» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою Токарчук / провів Остап Сливинський] ; підгот. Н. Дудко] // Ратуша. – 2009. – 24 верес. – Режим доступу : http://ratusha.lviv.ua/oljga_tokarchuk.htm (дата звернення: 22.11.2019).
75. Токарчук О. «Добре оповідання важче написати, аніж роман» : [бесіда з Ольгою Токарчук / записала Леся Тугай] // Галичина. – 2011. – 29 верес. (№ 144/145). – С. 15.
76. Токарчук О. «Коли бачу вулицю Бандери, у мене мороз по шкірі» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою Токарчук / провела Наталка Голомідова] // Галицький кореспондент : сайт. – Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20111105065001/http://gk-press.if.ua/node/5317> (дата звернення: 22.11.2019).
77. Токарчук О. «Коли хочеш писати книжки, читай книжки. На кожні прочитані 10 тисяч сторінок припадає одна добре написана» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою Токарчук / спілкувалася Любов Якимчук] // Друг читача : сайт. – Режим доступу: <https://vsiknygy.net.ua/interview/14469/> (дата звернення: 22.11.2019).
78. Токарчук О. «Література – це важка праця, що відбувається в голові» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою Токарчук / розмовляла Богдана Матіяш] // ЛітАкцент : сайт. – Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20150402061009/http://litakcent.com/2009/09/18/olga-tokarchuk-literatura-%E2%80%93-ce-vazhka-pracija-scho-vidbuvajetsja-v-ljudskij-holovi/> (дата звернення: 22.11.2019).
79. Токарчук О. «Моє покоління дуже сильно відчуває свою невикориненість» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою

- Токарчук / провів Василь Карп'юк] // ЛітАкцент : сайт. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2011/10/21/olga-tokarchuk-moje-pokolinnja-duzhe-sylno-vidchuvaje-svoju-nevkorinenist/> (дата звернення: 22.11.2019).
80. Токарчук О. «Не вірю в норми і нормальних людей» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою Токарчук / провела Оксана Керик] // Zaxid.net : сайт. – Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20100615002505/http://zaxid.net/article/59975/> (дата звернення: 22.11.2019).
81. Токарчук О. «Хочу посіяти в душі читача неспокій – щоб він почав задумуватися» : [інтерв'ю з письменницею / розмовляла Тетяна Козирєва] // Висок. Замок. – 2010. – 1-3 жовт. – С. 14.
82. Токарчук О. «Я навчилась слухати людей» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю з Ольгою Токарчук / провела Лілія Шутяк] // Молодий Буковинець : інформ. портал. – Режим доступу: <https://molbuk.ua/vnomer/kultura/guest/40893-olga-tokarchuk-ya-navchilasya-sluhati-lyudey.html> (дата звернення: 22.11.2019).
83. Токарчук О. «Я не боюсь доносити ідеї за допомогою героїв-диваків» [Електронний ресурс] : [розмова з Ольгою Токарчук на презентації книги «Веди свій плуг понад кістками мертвих» у Львові / провела Галина Чоп] // Новий погляд : львівська газета. – Режим доступу: [https://web.archive.org/web/20111026092936/http://pohlyad.com/index.php?id=26&tx_ttnews\[tt_news\]=4277&tx_ttnews\[backPid\]=14&cHash=82003dfdc7](https://web.archive.org/web/20111026092936/http://pohlyad.com/index.php?id=26&tx_ttnews[tt_news]=4277&tx_ttnews[backPid]=14&cHash=82003dfdc7) (дата звернення: 22.11.2019).
84. Ольга Токарчук отримала Нобелівську премію з літератури // Укр. літ. газ. – 2019. – 25 жовт. (№ 21). – С. 9.*
85. Туркевич Г. В пошуках «золотої середини» : (о прозі Ольги Токарчук) // Studia polonorossica. – М., 2003. – С. 521-529.
86. Улюра Г. А. Метафорика міграцій в новітній жіночій прозі (на матеріалі «Номеров» Ольги Токарчук і «Немца» Ніни Садур) // Вісн. Запоріж. нац. ун-ту. Філол. науки. – 2007. – № 1. – С. 189-195. – Режим доступу: <https://elibrary.ru/item.asp?id=29356684> (дата звернення: 22.11.2019).

87. Хикару О. О восточном мышлении в творчестве Ольги Токарчук [Электронный ресурс] / Огура Хикару // Славян. альм. – 2016. – № 3/4. – С. 250-566. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/o-vostochnom-myshlenii-v-tvorchestve-olgi-tokarchuk> (дата обращения: 15.10.2019).
88. Чадюк М. Досвід пограниччя за часів непевності. У чому актуальність книжок Ольги Токарчук, яка здобула Нобелівську премію // День. – 2019. – 17 жовт. (№ 189). – С. 9.*
89. Шаруга Л. Новая книга : [творчество Ольги Токарчук] // Новая Польша. – 2005. – № 7/8. – С. 79.*
90. Шувалова М. Великі питання маленьких текстів: гендерний аспект української, польської та ізраїльської оповідки [Електронний ресурс] : [у т. ч. згадується творчість Ольги Токарчук] // Інша оптика : гендерні виклики сучасності / [упоряд. В. Агеєва, Т. Марценюк]. – Київ : Смолоскип, 2019. – С. 40-48. – Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/16119> (дата звернення: 22.11.2019).
91. Шульгун М. Ідентичність постмодерної людини: «Фланер» у сучасному травелозі та романі-подорожі (Патрік Модіано «Одного разу вночі», Ольга Токарчук «Бігуни») // Слово і час. – 2016. – № 12. – С. 83-89. – Бібліогр.: 9 назв.* - Відомості доступні також в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2016_12_14 (дата звернення: 22.11.2019).

**Ольга Токарчук -
Лауреат Нобелівської премії-2018**

Бібліографічний список

Укладач *М. Маслоva*
Редактор *Т. Пішванова*
Комп'ютерна верстка *Г. Мацієвська*

Наклад 40 прим.
Віддруковано у Запорізькій ОУНБ
просп. Соборний, 142, Запоріжжя, 69095

Відділ наукової інформації та бібліографії
Телефон: 787-53-57
Ел. пошта: bibliograf.zounb@ukr.net, bibliograf@zounb.zp.ua

Попередні видання серії «Лауреати літературних премій»

2013

Еліс Манро – лауреат Нобелівської премії-2013

2014

Мирослав Дочинець - лауреат Шевченківської премії-2014

Патрік Модіано – лауреат Нобелівської премії–2014

2015

Юрій Буряк - лауреат Шевченківської премії-2015

Світлана Алексієвич – лауреат Нобелівської премії–2015

2016

Боб Ділан – лауреат Нобелівської премії–2016

Охрам Памук – лауреат Нобелівської премії–2006

2017

Іван Малкович - лауреат Шевченківської премії-2017

Кадзуо Ісігуро – лауреат Нобелівської премії–2017

2018

Емма Андієвська - лауреат Шевченківської премії-2018

Електронні версії видань:
<http://zounb.zp.ua/node/3903>

**ЗАПОРІЖЖЯ
ПР. СОБОРНИЙ, 142
061 787 53 57**

**BIBLIOGRAF.ZOUNB@UKR.NET
BIBLIOGRAF@ZOUNB.ZP.UA**

**FACEBOOK.COM/BIBLIOGRAF.ZOUNB
YOUTUBE.COM/BIBLIOGRZOUNB**

ZOUNB.ZP.UA